

เขาคอหงส์

พื้นที่ปกปักของเมืองหาดใหญ่

เขาคอหงส์ ตั้งอยู่ใน อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ทอดตัวในแนวเหนือ-ใต้ มีพื้นที่ครอบคลุม ต.คอหงส์และต.ทุ่งใหญ่ มีเนื้อที่ประมาณ 13 ตารางกิโลเมตร มีความยาวประมาณ 5.6 กิโลเมตร จากปลายสุดทางทิศเหนือบริเวณหลังโรงเรียนหาดใหญ่พิทยาคม ถึงปลายสุดทางทิศใต้บริเวณโรงเรียนม.อ. วิทยาลัยสุรธรรม ติดกับถนนปทุมณกันท์

เขาคอหงส์มียอดสูงอยู่สองยอด ยอดที่สูงที่สุดเรียกว่า

ว่าเขาคอหงส์ สูงประมาณ 371 เมตร เหนือระดับน้ำทะเล และยอดที่เรียกว่า **เขาซุ่มสัก** สูงประมาณ 325 เมตร เหนือระดับน้ำทะเล

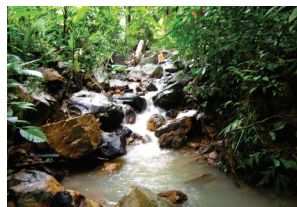

สภาพภูมิอากาศในรอบ 10 ปี ที่ผ่านมา อุณหภูมิเฉลี่ย 28.3 C ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี 2,118 มิลลิเมตร ฝนตกมากที่สุดในเดือนตุลาคม-ธันวาคม

บริเวณเขาคอหงส์นี้เป็นรอยต่อระหว่างเขตภูมิอากาศแบบชื้นกับกึ่งชื้น ลักษณะร่วมระหว่างป่าดิบแล้งและป่าดิบชื้น ประกอบกับพรรณไม้หลากหลายชนิดในพื้นที่เขาคอหงส์เป็นไม้ผลัดใบ

อ่างน้ำ ม.อ.

น้ำตกโตนแก้วมลิอง

มดไม้จันทร์

คุณค่าอันนิต์ของเขาคอหงส์

ผืนป่าเขาคอหงส์เป็นพื้นที่ป่าขนาดใหญ่ผืนสุดท้ายที่อยู่ใกล้กับนครหาดใหญ่ที่สุด เขาคอหงส์มีความสำคัญต่อชุมชนที่อยู่โดยรอบ เป็นแหล่งบริการทางนิเวศวิทยา เช่น เป็นพื้นที่ซบน้ำ เป็นแหล่งต้นน้ำ เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายของพันธุ์พืชและสัตว์

เขาคอหงส์เป็นแหล่งน้ำที่มีความสำคัญทั้งต่อชุมชนในการบริโภคและการเกษตรของชุมชนโดยรอบ ได้แก่ ชุมชนคอหงส์ คลองแห ทุ่งใหญ่ หาดใหญ่ และน้ำน้อย รวมทั้งชุมชนเล็ก ๆ ใกล้เคียง

นอกจากนี้ เขาคอหงส์ยังเป็นแหล่งต้นน้ำของคลองหลายสาย เช่น คลองเรี่ยน คลองเตย คลองสายย่อยที่ไหลลงสู่คลองอุตะเกา เป็นต้น คลองเหล่านี้เป็นเสมือนสายเลือดที่หล่อเลี้ยงชีวิตของผู้คนในพื้นที่ที่สายน้ำไหลผ่าน

เขาคอหงส์จึงเป็นเสมือนลมหายใจแห่งชีวิตของชุมชนที่อยู่รอบเขา และชุมชนอื่น ๆ ในจังหวัดสงขลา เพราะต่างต้องพึ่งพิงอาศัยประโยชน์เอนกอนันต์ของเขาคอหงส์ในด้านต่างๆ ทั้งที่สัมผัสรับรู้ได้ชัดเจน และที่ยังไม่ประจักษ์แก่ผู้คน

ประวัติ

เจ้าพ่อคอหงส์

โครงการร่วมอนุรักษ์เขาคอหงส์

หน่วยวิจัยสิ่งแวดล้อมศึกษา ชั้น 8 คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

โทร. 074-286886 อีเมล : rakkhohong@gmail.com

WWW.RAKKHOHONG.COM

ประวัติเจ้าพ่อคอหงส์

“เจ้าพ่อคอหงส์” เดิมชาวบ้านเรียกกันว่า “ทวดตันไทร” ผู้ที่มีความทุกข์ร้อนหากได้ไปบนบานกับเจ้าพ่อคอหงส์แล้วจะประสบผลสำเร็จตามที่ขอเสมอ

ในสมัยของ พ.อ.ปิ่น ธรรมศรี ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกสงขลา (พ.ศ.2507-2511) ได้ร่วมกับข้าราชการทหารประชาชนในเขตอำเภอหาดใหญ่และบริเวณใกล้เคียง ได้ก่อสร้างศาลขึ้นหนึ่งหลัง เพื่อเป็นที่ประทับของเจ้าพ่อคอหงส์ (ไม่มีรูปปั้น)

และต่อมาอีก 36 ปี พ.ต.วิชัย จาคูวัฒน์ ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 42 ได้ทำการซ่อมแซมปรับปรุงศาลเจ้าพ่อคอหงส์ให้ดีขึ้นกว่าเดิม พร้อมกันนี้ได้ดำริให้สร้างศาลเพิ่มขึ้นอีก 2 หลัง ในบริเวณเดียวกัน คือวิหารหลวงปู่ทวด และศาลพระบรมรูป รัชกาลที่ 5

สำหรับประวัติความเป็นมาของเจ้าพ่อคอหงส์ไม่มีการบันทึกเป็นเอกสารไว้ แต่ได้รับการบอกเล่าจากพระมหาจรรยา ชันติพะโล เจ้าสำนักสงฆ์สังฆกรรมบ้านโนไร่ ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ ผู้ซึ่งเป็นผู้สร้างรูปปั้นเจ้าพ่อคอหงส์ว่า ประมาณ 5 พันปีมาแล้ว ในพื้นที่นี้เป็นที่ตั้งของเมืองอาทิตย์ มีพระเจ้าอาทิตย์เป็นผูกรองเมือง มีท่านขุนพลายดำเป็นแม่ทัพทหาร ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ค่ายเสนาณรงค์ และบริเวณเขาคอหงส์ปัจจุบันนี้ เป็นที่บัญชาการของท่านขุนพลายดำ

เชื่อกันว่า ท่านขุนพลายดำนั้น ปัจจุบันคือ เจ้าพ่อคอหงส์ที่ทุกคนในจังหวัดสงขลา และจังหวัดใกล้เคียงรู้จักกันดี ประชาชนและทหารในพื้นที่ ต่างให้ความเคารพและนับถือมาก

เพราะเชื่อว่าเจ้าพ่อคอหงส์ยังคงคุ้มครองปกป้องรักษา รวมทั้งพื้นที่ที่เจ้าพ่อคอหงส์สถิตย์อยู่ เจ้าพ่อคอหงส์เป็นผู้ที่รักบ้านเมืองและประชาชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทหาร ก่อนจะออกรบ จะมากราบขอพรอยู่เสมอ และจะได้

รับความคุ้มครองให้แคล้วคลาดปลอดภัยตามที่ขอ และมีประชาชนเป็นจำนวนมากมาบนบาน ก็มักจะประสบผลสำเร็จตามที่ตนเองตั้งจิตปรารถนาไว้ จึงทำให้ผู้คนเข้ามาสักการะกราบไหว้อยู่เป็นประจำมิขาดสาย

ปัจจุบันศาลเจ้าพ่อคอหงส์มีอยู่ 2 ที่ คือ บริเวณค่ายเสนาณรงค์และในสำนักสงฆ์สังฆกรรมบ้านโนไร่

(คัดลอกมาจากเว็บไซต์มณฑลทหารบกที่ 42 ค่ายเสนาณรงค์ <http://www.mtb42.mi.th/html/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=7> 2 /06/10

